

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคนดีผู้สังคม โดยใช้กระบวนการ
กัลยาณมิตร สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวิธีการ
ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีดำเนินการวิจัย
6. ข้อตกลงเบื้องต้น
7. การวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงน้ำ ตำบลเวียงน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 67 คน
นักบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 3 คน ผู้ปกครองเด็ก จำนวน 67 คน
กลุ่มตัวอย่าง เด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงน้ำ
ตำบลเวียงน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 34 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
(Purposive sampling) นักบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 2 คน ผู้ปกครองเด็ก
จำนวน 34 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้จากการทบทวนแนวคิด
ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. เครื่องมือเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย แบบสนทนากลุ่ม
2. เครื่องมือเชิงปริมาณ ประกอบด้วย แบบสังเกตพฤติกรรมก่อนและหลัง

ดำเนินการจัดกิจกรรม

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

1. เครื่องมือเชิงคุณภาพ

แบบสนทนากลุ่ม การสนทนากลุ่มเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคนดีสู่สังคม โดยใช้กระบวนการกัลยาณมิตร สำหรับเด็กปฐมวัย โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นนามาสนทนากลุ่มกับเด็กปฐมวัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนา มาจัด รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคนดีสู่สังคม โดยใช้กระบวนการกัลยาณมิตร สำหรับเด็กปฐมวัย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 75-77)

2. เครื่องมือเชิงปริมาณ

แบบสังเกตพฤติกรรม มีขั้นตอนในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคนดีสู่สังคมและกิจกรรมของเด็กปฐมวัย

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรม จากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 75-77)

2.3 สร้างคำถามของแบบสังเกตพฤติกรรม ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคนดีสู่สังคม เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ แก้ไข

2.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรม เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบแก้ไขความเที่ยงตรง ความสอดคล้องของข้อคำถาม

2.5 ปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.6 จัดพิมพ์แบบสังเกตพฤติกรรม นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 75-77)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงนักบริหารการศึกษา ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตให้เด็กปฐมวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เข้าร่วมในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคนดีสู่สังคม โดยใช้กระบวนการกัลยาณมิตรสำหรับเด็กปฐมวัย
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับเด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคนดีสู่สังคม โดยใช้กระบวนการกัลยาณมิตรสำหรับเด็กปฐมวัย ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จากนั้นจึงทำการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำแบบสังเกตพฤติกรรมไปแจกให้กับนักบริหารการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองเด็กสังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัย
4. ผู้วิจัยทำการสนทนากลุ่มกับเด็กปฐมวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และพฤติกรรมของเด็ก
5. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก มาร่วมกันวิเคราะห์กับนักบริหารการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองของเด็กเพื่อดำเนินการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคนดีสู่สังคม โดยใช้กระบวนการกัลยาณมิตร สำหรับเด็กปฐมวัย และจัดกิจกรรมการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนในการวิจัย 6 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา เริ่มต้นกระบวนการ โดยการให้นักบริหารการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและผู้วิจัย ได้สัมผัสชีวิตความเป็นจริงของชุมชน ด้วยการเข้าหาชุมชน และเรียนรู้ถึงปัญหาสำรวจสภาพปัญหาของเด็กปฐมวัย ครอบครัว และชุมชน จนเข้าใจสภาพปัญหาที่แท้จริงในชุมชน
- ขั้นที่ 2 ระดมพลังความคิด นักบริหารการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและผู้วิจัยหาความรู้ ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อใช้ในการจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 3 ร่วมพิจารณา นักบริหารการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและผู้วิจัย นำเอาความรู้ ข้อมูลที่ได้ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาร่วมกันสังเคราะห์ รวบรวมและประมวลข้อมูลเพื่อใช้ในการจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 4 วางแผน นักบริหารการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นองค์รวม จัดระบบความคิดและวางแผนงานให้เป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคนดีสู่สังคมโดยใช้กระบวนการกัลยาณมิตร สำหรับเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 5 ดำเนินกิจกรรม นักบริหารการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและผู้วิจัย ร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคนดีสู่สังคมโดยใช้กระบวนการกัลยาณมิตร สำหรับเด็กปฐมวัย ติดตามการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการเรียนรู้ เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคนดีสู่สังคมโดยใช้กระบวนการกัลยาณมิตร สำหรับเด็กปฐมวัยแล้ว นักบริหารการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและผู้วิจัย ร่วมกันประเมินผลการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จากนั้นสรุปผลการจัดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคนดีสู่สังคมโดยใช้กระบวนการกัลยาณมิตร สำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

เพื่อให้การสร้างและพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคนดีสู่สังคม โดยใช้กระบวนการกัลยาณมิตร ให้สอดคล้องกับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งหมด 16 กิจกรรม โดยผู้วิจัยประยุกต์มาจากตารางการดำเนินการทดลองของ จันทรพีญ ภูโสภา (2546 : 38-39) ได้ดำเนินการตามกิจกรรม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การดำเนินการจัดกิจกรรม

ครั้งที่	กิจกรรม	กรอบแนวคิดในการจัดกิจกรรม	ระยะเวลา/สถานที่
1	สร้างสรรค์งานประดิษฐ์	การประดิษฐ์เป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาความคิดเด็กได้สนุกกับการเรียนรู้ขั้นตอนต่างๆ ทำให้เด็กเกิดความพยายามทำในสิ่งที่ตนตั้งใจให้สำเร็จ เกิดความสุขและภูมิใจ	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองค้ำการ บริหารส่วนตำบลเวียงน้ำ
2	เรียนรู้ธรรมชาติเรียนรู้ชีวิต	ห้องเรียนธรรมชาติทำให้เด็กได้เพลิดเพลินกับการเรียนรู้อย่างเข้าใจธรรมชาติตระหนักว่าตนเองคือ ส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เด็กได้เรียนรู้ว่าการเติบโตนี้ไม่มีหนึ่งต้นจะเป็นผลต่อวงจรชีวิตอื่นๆ	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองค้ำการ บริหารส่วนตำบลเวียงน้ำ
3	ศิลปะสวยด้วยมือหนู	การวาดรูป แด้มสี เป็นกิจกรรมที่เด็กๆชอบ เด็กจะได้เรียนรู้ผ่านจินตนาการที่สร้างสรรค์อย่างไม่จำกัด งานที่เด็กทำมีคุณค่าสำหรับเด็กจะทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นและรู้คุณค่าในตัวเอง	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองค้ำการ บริหารส่วนตำบลเวียงน้ำ
4	นิทานเพลินจิตจริยธรรมเพลินใจ	นิทานเป็นกระบวนการที่จะนำสู่การส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กเกิดจินตนาการ นิทานมีบทบาทในการพัฒนาเด็กในด้านจริยธรรมจะทำให้เด็กเป็นคนที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองค้ำการ บริหารส่วนตำบลเวียงน้ำ
5	กัลยาณมิตรชีวิตที่เป็นสุข	สร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยบรรยากาศการอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ฟังฟังอาศัยกัน แบ่งปัน เอื้ออาทร เอาใจเขามาใส่ใจเรา เข้าใจตนเองและผู้อื่น	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองค้ำการ บริหารส่วนตำบลเวียงน้ำ
6	ครื้นเครงบรรเลงเพลงชื่นใจ	เพลงและดนตรีก่อให้เกิดความสนุกสนานกระตุ้นพัฒนาการทางด้านความคิด จินตนาการ จะนำไปสู่การสร้าง ความมั่นใจและทำให้เด็กเข้าใจกระบวนการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองค้ำการ บริหารส่วนตำบลเวียงน้ำ

ครั้งที่	กิจกรรม	กรอบแนวคิดในการจัดกิจกรรม	ระยะเวลา/สถานที่
7	สวดสวีสัน	การละเล่นนอกจากจะช่วยให้เด็กมีสุขภาพที่แข็งแรงแล้วยังช่วยกระตุ้นให้เด็กมีสติปัญญาดีด้วย การเคลื่อนไหวมากๆ นำไปสู่การพัฒนาสมองมากตามไปด้วย	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนาง
8	ฟังพาดตนเอง	ทักษะการใช้ชีวิตและการดูแลตนเองง่ายๆ เป็นการกระตุ้นการเจริญเติบโตของสติปัญญา เด็กจะได้เรียนรู้การใช้ชีวิตและเข้าใจตนเอง	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนาง
9	ตัวฉันเองเก่งและเป็นเด็กดี	การชื่นชม เมื่อเด็กทำดี จะทำให้เด็กมีทัศนคติเชิงบวกในการดำเนินชีวิตและมีแนวโน้มที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความไว้วางใจและห่วงใยผู้อื่น	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนาง
10	คณิตคิดแล้วหนูสนุก	เป็นทักษะในการแก้ปัญหาจะเสริมสร้างให้เด็กรู้จักสังเกตจำแนกและเปรียบเทียบ	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนาง
11	เพื่อนหนูสำคัญ	การอยู่ร่วมกับผู้อื่นจะกระตุ้นให้เด็กได้รู้จักการแบ่งปัน การช่วยเหลือกัน ได้เรียนรู้ว่าหากร่วมแรงร่วมใจแล้วจะทำให้งานทุกอย่างสำเร็จ	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนาง
12	หนูมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียร	กระบวนการที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีความตั้งใจรับผิดชอบและเอาใจใส่ในงานที่ทำ	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนาง
13	หนูรักต้นไม้รักสิ่งแวดล้อม	การให้เด็กได้เห็น ได้เรียนรู้ ได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อม การทำลายสิ่งแวดล้อมจะส่งผลต่อชีวิต จะทำให้เด็กรักธรรมชาติมากขึ้นมองเห็นคุณค่าของสิ่งที่อยู่รอบตัว	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนาง
14	รอยยิ้มสวดสวีสันใคร่ทุกคน	การให้ความยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรกับเพื่อนหรือคนรอบข้าง จะส่งผลให้เด็กรู้จักและรักใคร่กัน	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนาง

ครั้งที่	กิจกรรม	กรอบแนวคิดในการจัดกิจกรรม	ระยะเวลา/สถานที่
15	หนูน้อยเชอ์ฟิง	การทำตามกฎระเบียบ และกติกาต่างๆ ถือเป็นการส่งเสริมให้เด็กเกิดความ รับผิดชอบ มีระเบียบมีกฎเกณฑ์	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนาง
16	มุ่งมั่นวาดฝัน แบ่งปันความคิด	กระบวนการที่จะกระตุ้นจินตนาการให้ เด็กเกิดความคิดอย่างเป็นระบบ ตามลำดับชั้นความคิด	10.40-11.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงนาง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลจาก การสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนา ถึงความประพฤติกและพฤติกรรมของเด็กตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมก่อนและหลังดำเนินการจัดกิจกรรม โดยใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เด็กปฐมวัยมีการกระทำมากที่สุด
- 4 หมายถึง เด็กปฐมวัยกระทำมาก
- 3 หมายถึง เด็กปฐมวัยกระทำปานกลาง
- 2 หมายถึง เด็กปฐมวัยกระทำน้อย
- 1 หมายถึง เด็กปฐมวัยไม่ค่อยกระทำ / ไม่กระทำ เลย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย

ใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

- เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
- $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละคน
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	Σ	แทน	ผลรวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY